

Louise Holcks tale ved lanceringen af LGBT+-barometeret

Taler

Louise Holck
Direktør for Institut for
Menneskerettigheder

Dato

15. august 2023

Sted

Københavns Universitets
festsal

Kære alle

Vi er samlet her i dag i Københavns Universitets smukke festsal for at fejre lanceringen af Institut for Menneskerettigheders nye LGBT+-barometer.

Det er første gang, at vi samler viden og data om LGBT+-personers trivsel og levevilkår i Danmark på ét sted. Det er ikke nogen lille ting. Alene størrelsen på publikum her i festsalen i dag giver os et praj om, hvor vigtigt det er at samle denne viden.

Hvordan vi end vender og drejer det, er Danmark historisk set et foregangsland for LGBT+ rettigheder. Ligestillingsminister Marie Bjerres tale og deltagelse vidner om den stærke politiske vilje, der fortsat er til at forbedre levevilkår for LGBT+-personer i Danmark. I disse år er det arbejdet med konkrete LGBT+-handleplaner som sikrer, at der hele tiden tages skridt til forbedring af forholdene for LGBT+-personer. Hurra for det.

Imidlertid er LGBT+-rettigheder ikke en idé, som oprindeligt er groet i de partipolitiske haver. I år, hvor LGBT+ Danmark på Skt. Hans aften kunne fejre 75 år som verdens næstældste forening for homo- og biseksuelle (T, I, Q og A er senere tilføjelser), er det ikke alene på sin plads at ønske stort tillykke med fødselsdagen.

Det er også værd at anerkende den lange, seje rettighedskamp, som dem, der ikke passede ind i et heteronormativt og kønsbinært univers, for ¾ århundrede siden tog på sig. Det var ikke bare modigt, Det var næsten overmodigt.

I hvert fald var det ikke uden kolossale omkostninger for initiativtagerne. At stifte ”Forbundet af 1948”, som foreningen så diskret hed dengang, fik nemlig store individuelle konsekvenser.

For flere af stifterne endte det med at koste dem både deres bolig, deres job og deres partimedlemskab. Da én af stifterne i 1989 kunne lade sig vie til sin forlovede på Københavns Rådhus som det første homoseksuelle par i verden, var der således gået mere end 40 års forlovelse og uafbrudt kamp.

Det simple og mundrette omkvæd fra Anne Linnet og Sanne Salomonsens sang fra 1988 til fordel for Aidsfondet indvarslede en ny tid: ”Den jeg elsker, den jeg elsker – elsker jeg”. Så simpelt kunne det siges, selv om retten og friheden til at sige det - og udleve det - ikke var et socialt faktum.

Faktisk viste en undersøgelse af danskernes sociale værdier fra 1981, at mere end hver tredje opfattede sex mellem to af samme køn som helt uacceptabelt. I dag er det heldigvis kun hver 25. person, der tænker sådan. Når vi i Danmark i dag kan sole os i vores status som internationalt foregangsland på LGBT+-området, er det vigtigt at anerkende, at den rettighedskamp, der gik forud, primært blev udkæmpet af LGBT+-miljøet selv.

Det meget lange tilløb til den skelsættende homovielse i 1989 hænger således i høj grad sammen med, at seksuelle minoriteter glimrede ved deres fravær, da FN's Menneskerettighedserklæring blev formuleret i 1948. Andre minoritetsgrupper, som havde været forfulgt under 2. verdenskrig, var ellers centrale for den tænkning, der lå bag definitionen af menneskets ukrænkelige rettigheder. Men de identiteter og praktikker vi i dag kender under akronymet LGBTIQ, var i næsten alle FN's medlemsstater på det tidspunkt kriminaliserede eller regnet for psykiske lidelser. Faktisk er homoseksualitet stadig ulovlig i 60 af FN's medlemsstater, heraf 11 med risiko for dødsstraf.

Her 75 år kan vi konstatere, at få ting splitter det internationale samfund mere end spørgsmålet om LGBT+-rettigheder. Derfor har vi heller ikke fået en LGBT+-konvention på samme måde, som vi i efterkrigstiden har set skabelsen af juridisk bindende internationale konventioner for andre, udsatte grupper – børn, kvinder, flygtninge, etniske mindretal og mennesker med handicap.

På flere kontinenter strammer myndigheder grebet om seksuelle mindretal og

kønsminoriteter, samtidig med at omfanget af hadforbrydelser stiger. Så sent som i marts skærpede Ugandas parlament landets lovgivning imod LGBT+-personer, så homoseksuelle og transpersoner under visse omstændigheder nu risikerer dødsstraf. Også i dele af Østeuropa ganske tæt på Danmarks grænser ser vi en intensiveret forfølgelse og massive krænkelser af LGBT+-personers rettigheder.

Ved Institut for Menneskerettigheder er vi derfor af den opfattelse, at det er vigtigere end nogensinde før, at Danmark insisterer på staters ansvar for at sikre beskyttelse af alle borgeres universelle rettigheder. Nogen af det bedste vi kan gøre i den forbindelse er at blive ved med at gå forrest og vise vejen til et LGBT+-venligt samfund, som beskytter LGBT+-personer bedre mod diskrimination og hadforbrydelser og sikrer fremskridt på familieretsområdet.

Siden januar 2022 har Institut for Menneskerettigheder haft mandat fra Folketinget til at arbejde for ligebehandling af LGBT+-personer, hvilket jeg er stolt over. Vi arbejder løbende på at fremme, evaluere og overvåge rettigheder og levevilkår for køns- og seksuelle minoriteter i Danmark og har mandat til at indbringe sager for Ligebehandlingsnævnet, når vi støder på ulovlig forskelsbehandling. Det sker blandt andet gennem vores rådgivningstelefon Diskriminationslinjen, som alle borgere i Danmark kan kontakte gratis, hvis de oplever forskelsbehandling.

Det seneste skud på stammen er det LGBT+-barometer, som vi lancerer i dag. Forhåbentlig vil det vil blive en nyttig ressource for både studerende, forskere, journalister og forskellige beslutningstagere og andre med vidensbehov. Det er også mit håb, at interkønnede, transkønnede, nonbinære, homoseksuelle, biseksuelle, asekuelle og queer-personer vil gå på opdagelse i barometeruniversitetet og få samfundsmæssige proportioner på nogle af de individuelle oplevelser, som de måtte have gjort sig.

Selv om Danmark er et foregangsland, hvor straffeloven yder særlig beskyttelse for LGBT+-personer, og hvor de danske ligestillingslove kræver, at LGBT+-personer behandles på lige fod med andre på arbejdsmarkedet og i fritiden, indeholder LGBT+-barometeret alligevel rystende tal. Hvert år bliver 2.000-3.000 LGBT+-personer udsat for hadforbrydelser. Der er otte gange flere selvmordsforsøg blandt transkønnede, mens LGBT+-personer oftere bliver udsat for seksuelle overgreb. Især viser barometeret, at transpersoner,

interkønnede og nonbinære udgør særligt udsatte grupper.

Kampen for retten til at være den, man er – og elske den, man elsker – er derfor mindst lige så vigtig i dag, som den var for både 25, 50 og 75 år siden. Ved at samle tilgængelig viden i et LGBT+-barometer ønsker Institut for Menneskerettigheder at understøtte en evidensbaseret tilgang til arbejdet med at sikre gruppernes rettigheder.

Det har udelukkende været muligt for os at samle al denne viden, fordi vores partnere og kolleger ved andre institutioner har indvilget i at dele data med os. En stor tak skal derfor lyde til VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd; forskerne bag SEXUS-undersøgelsen, Statens Institut for Folkesundhed; Als Research, LGBT+ Danmark og Danmarks Statistik. Tak også til Københavns Universitet for samarbejdet om denne lancering. For udarbejdelsen af selve LGBT+ barometeret, vil jeg gerne ende med en stor og varm tak til instituttets egne medarbejdere, Tinne Steffensen og Johannes Kroustrup.

Jeg er sikker på, at I alle glæder jer til at høre dagens spændende oplægsholdere – og ikke mindst til, at forfatter Glenn Bech til allersidst sætter alle barometerets tal på poetisk formel.

Nyd lanceringen – og bliv endelig hængende til den efterfølgende lanceringsreception.

Tusind tak for jeres opmærksomhed.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Festtale, Regnbuebevægelsen

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/louise-holcks-tale-ved-lanceringen-af-lanceringen-af-lgbt-barometeret>